

Ten eerste

Luchtfoto van het Centrum voor Detentie en Correctie op Curaçao.

Foto John van der Tol / ANP

Invallen recherche op Sint Maarten

Charlotte Huisman
Amsterdam

Het politieteam Bestrijding Ondernijning dat corruptie bestrijdt op Sint Maarten en Curaçao, begint op stoom te komen. Maandag deden de rechercheurs een reeks huiszoeken op Sint Maarten in een beveiligingsbedrijf en gebouwen van het havenbedrijf. Een 35-jarige man is gearresteerd die wordt verdacht van witwassen, valsheid in geschrifte en belastingfraude, aldus het Openbaar Ministerie op Sint Maarten.

Volgens bronnen op Sint Maarten is de gearresteerde man eigenaar van een beveiligingsbedrijf dat de gevangenis beveiligd. Hij zou geld hebben gedoneerd aan een politicus om stemmen mee te kopen voor de verkiezingen in september dit jaar. Het OM kan dit verhaal niet bevestigen.

Het is de tweede grote actie van het researcheteam, na de huiszoeken bij directeur Emsley Tromp van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten in augustus. Sinds dit jaar zijn 55 extra Nederlandse rechercheurs actief in het Caribische deel van het Koninkrijk in het Team Bestrijding Ondernijning. Dat moet de verwevenheid van de onder- en bovenwereld aanpakken op met name Sint Maarten en Curaçao.

Martine Vis, teamchef van het Recherche Samenwerkings Team op Curaçao, hoopt met de aanpak een 'mentaliteitsverandering' te weeg te brengen op de eilanden. 'We gaan boeven pakken. Wij kijken daarbij niet naar de politieke kant van een

zaak. De politie is alleen geïnteresseerd in strafbare feiten. Het doet er voor mij niet toe of de pleger een bankier, een directeur van een overheids-nv of een politicus is.'

Het havenbedrijf op Sint Maarten liet maandag weten mee te werken aan het onderzoek van het Openbaar Ministerie. 'De huiszoeken zijn gedaan in het kader van een strafrechtelijk onderzoek naar een persoon en dus niet naar de onze organisatie', aldus de havenwoordvoerder.

Vorig jaar groeiden in Nederland de zorgen over de corruptie op Sint Maarten. Sint Maarten met slechts 50 duizend inwoners is sinds 2010 een zelfstandig land binnen het koninkrijk. Maar in zo'n klein land, waar iedereen iedereen kent, is het nauwelijks te vermijden dat politiek, zaken en families verweven zijn.

De Nederlandse minister van Justitie heeft met zijn collega's van Aruba, Curaçao en Sint Maarten besloten dat de politie, het Openbaar Ministerie en de rechterlijke macht op de eilanden versterkt moet worden. Hiervoor is voor de komende twee jaar 22 miljoen euro uitgetrokken, deels betaald door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het werk begon op Sint Maarten, omdat aanvankelijk werd gedacht dat daar de problemen het grootst zouden zijn met de versmelting van de boven- en onderwereld. Al snel bleek dat de rest van het gebied ook kwetsbaar is voor ondernijning en is Curaçao aan het werkgebied toegevoegd.

zou lukken om informatie los te peuteren uit de gesloten gemeenschappen.

'Eerst was er achterdocht, wat doen die lui? Maar er zijn ook veel mensen hier die zeggen: goed dat de corruptie eindelijk wordt aangepakt. Wij vragen onze gesprekspartners: wat vind jij dat er zou moeten gebeuren? Echt niet alleen Nederlanders vinden integriteitsschendingen een probleem. Het is dus niet zo dat niemand met ons wil praten.'

'Onze eerste grote zichtbare actie is de huiszoeking geweest bij directeur Emsley Tromp van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten in augustus, in oktober was er een zoeking in het kantoor van de Centrale Bank op Curaçao. Tromp wordt verdacht van belastingfraude in de privé sfeer en witwassen. Dat doet al iets. Mensen hebben lang gedacht dat iemand als hij onaantastbaar was. Verwondering is het begin van een gedragsverandering.'

Er is de afgelopen jaren ook extra Nederlands geld beschikbaar voor onderzoek naar verdachte geldtransacties. Wat doen jullie daarmee?

'Het extra financieel onderzoek werpt al vruchten af; bijvoorbeeld naar een bank die wordt gebruikt als faciliteerder van de onderwereld, of een grote Nederlandse crimineel die hier boten en huizen koopt om zijn geld wit te wassen. We hebben bovendien lokale rechercheurs kunnen scholen in deze werkwijze. Wat mij betreft mag dit project langer duren. Bijna alle criminaliteit draait om geld, drugs, mensenhandel, noem maar op. Je moet het geld volgen.'

'Ons grootste succes bij het onderzoek naar geldstromen is de zaak tegen de voormalige Curaçaose premier Gerrit Schotte. Die is dit jaar veroordeeld omdat hij zich heeft laten omkopen. We gaan zeker een poging doen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken om geld te krijgen om dit project te verlengen.'

Voor het TBO is slechts tijdelijk geld beschikbaar: 22 miljoen voor twee jaar. Is die tijdelijkheid een pro-

FINANCIERING

Anders dan veel mensen in Nederland denken, betalen de Caribische landen Curaçao, Sint Maarten en Aruba in het Koninkrijk het gros van hun veiligheidsapparaat zelf. Nederland betaalt de kustwacht (35 miljoen euro per jaar) en het Recherche Samenwerkings Team (16 miljoen euro per jaar); en tevens een flexibele pool van ongeveer 40 marechaussee krachten die heen en weer reizen tussen de eilanden. Ook draait Nederland op voor de extra kosten van de uitzending van Nederlandse rechters en officieren van justitie om de gaten in de bezetting op de eilanden te vullen. De Caribische landen betalen elk hun eigen politiekorps, justitieapparaat en gevangenis. Voor twee jaar investeert Nederland nu extra in het aanpakken van ondernijning op de eilanden, bij elkaar 22 miljoen euro.

bleem?

'Het kabinet investeert fors met 22 miljoen euro. Het is een eerste stap. Ik verwacht dat we aan het einde van de rit een voorstel tot verlenging doen. Het is een politieke beslissing om daarvoor meer geld vrij te maken. Maar ik begrijp ook dat 11 miljoen euro per jaar extra voor Nederland veel geld is, dat ze ook in andere zaken zou kunnen investeren.'

Boeken jullie succes? Het onderzoek naar de opdrachtgevers van de moord op politicus Helmin Wiels duurt al ruim drie jaar. En ook de casinobaas Francesco Corallo loopt nog vrij rond, terwijl de rechter in het proces tegen de Curaçaose oud-premier Gerrit Schotte heeft gezegd dat Corallo Schotte heeft omgekocht.

'Wij voeren met weinig mensen, weinig geld en beperkte technische middelen een strijd tegen ontzettend grote criminelen. Je hebt hier niet zoiets als het Nederlands Forensisch Instituut, waar in Nederland de politie snel dna of andere sporen kan laten analyseren. Dan moet je slimmer zijn dan mensen die ontzettend veel geld verdienen met cocaïnehandel.'

'Als een goede rechercheur uit Nederland hier komt werken, zeg ik: ik ben benieuwd of je hier ook goed functioneert, het is hier ingewikkelder werken, je moet creatiever zijn. In Rotterdam is bijvoorbeeld veel meer cameratoezicht. We kunnen er uit ov-chipkaarten reisgedrag lezen, of even bloed laten onderzoeken.'

'Het is voor ons niet lastig om goede rechercheurs te werven. Ze weten dat ze een aantal jaren topsport gaan bedrijven met complexe zaken en weinig middelen. Veel mensen zien dat als een kans.'

Heeft Nederland belang bij meer veiligheid en minder corruptie op de eilanden?

'Zeker. Nederland en deze eilanden zijn al bijna vierhonderd jaar met elkaar verbonden. Dagelijks landen hier twee grote vliegtuigen van KLM, er is veel verkeer tussen Nederland en de eilanden. Die banden zijn intensief. En ook criminaliteit kent geen grenzen.'